

Радослав Мандић

роман у стиху

Отворена книга

Београд, 2025.

Радослав Мандић

37

роман у стиху

Реч аутора

Читалац који буде узео ово дело у своје руке вероватно ће се прво запитати које је значење наслова. Аутор се определио за број 37 из више разлога. Један од њих је што је прошле 2024. прославио свој тридесет и седми рођендан и некако је у животном добу када би човек требало да сумира године младости и свега онога што је у њима проживео. Иако је радни наслов био „Хроника полуживота”, нико од нас не зна засигурно колико ће још ходити земаљским шаром, те је сходно томе овај роман у стиху добио ново име.

Дакле, имам тридесет и седам година и у свом датуму рођења три седмице, што је, такође, симболика. Ове године сазнао сам да су три седмице анђеоски број, па иако за себе не могу да тврдим да сам неко ко се може назвати крилатим бићем, помало ми годи податак на који сам наишао. Анђели су многи са ових страница које се простиру пред вама, барем писац ових редова верује у то, они млађи који су прерано отишли, али и неки старији који се у овом свету нису пронашли ни снашли. Ко зна, можда негде постоје неки други светови који су их прихватили баш онаквима какви јесу. Анђели у људском лику су и неки од оних који су још међу нама јер у сваком човеку треба тражити искру божанског, трептај доброте, сену човекољубља. И даље не верујем да се ико рађа зао, и даље верујем да је тама само одсуство светла, а таме у одрастању моје генерације има, има је и превише, стога је ово дело највише посвећено

свим оним женама и мушкарцима рођеним осамдесетих година прошлог века. Дубоко сам убеђен да ће се свако од њих препознати барем у једном стиху јер сви ми имамо неке сличне снове, страдања, жеље, мисли. Називају нас миленијалцима, но миленијум који увељико промиче упоредо са нашим животима, и онај пре њега, нису нам подарили много избора. Говорим о нама рођеним на нашем суровом Балкану, крвавом, омеђеном, завађеном, али ипак нашем, јер он уме и да пати и да воли, и да шенлучи до зоре и да тугује и рида. Балкан је чудо контрадикторности, а сви ми рођени осамдесетих смо чудо које се стихијски брани од свеопштег лудила које је захватило овај свет. Мишљења сам да глас наших генерација, често гушен, спутаван, може бити последња одбрана јер ми смо и сами на размеђу и појмимо неке старе вредности које су новим генерацијама скриване и ускраћиване.

Написао сам дело које у себи садржи елементе аутобиографије, но то је и биографија мојих вршњака, описи како мог, тако и њиховог одрастања, напоследку, покушај увиђања тешкоћа с којима се боре газећи кроз кал живота. Наравно, није то само житко блато у које урањају ноге и које отежава кретање, има на том путу и сувих делова, меке траве, каменитих чистих стаза, шљунковитих обала, облутака који масирају стопала, но одужих убацујући песничке слике у овај увод који сам имао потребу да напишем не бих ли вас, не приволео, не натерао, већ замолио да прочитате једну, наизглед, обичну поему једног, наизглед, обичног полуживота, поему која је поезија у про-

зи, те стога и класификована као роман у неком мом поимању форми.

Дело 37 је сада пред вама, искрено се надам да ће вам се допасти, но нећу замерити никоме ни ако буде супротно. Има овде истина које умеју да заболе, али ако нема истине у стиховима, шта нам онда преостаје? Ја бар другачије не умам, а и нећу. Праштајте!

1.

седео сам у соби
укључено светло, мозак на отаву
поноћ, изван зидова оглашава се сова
небо је спектар крви и зноја
измаштано

седео сам на каучу
зурећи у једну тачку
у којој се сусрећу све линије живота
са шаке, са шаке
Миља Вујановић је одавно мртва
читаћу их сам

седео сам на патосу
ближе сам земљи него ико до сад
ближе сам хладној спознаји
чекам да остарим па онда идем сам
ако уопште остарим
и ако одем тад

седео сам на плочицама
флуоресцентна светлост засипала је
керамичке шаре
играјући фокстрот

од његове споре верзије
до квикстепа
хиљаде трзаја замишљених ногу у очима

седео сам у ходнику
аветињски блед
ушавши у оно
што се зове дом
телефон је звонио, вибрирао, брујао
ја сам се лудачки смејао
и смејао...

2.

у детињству смо седели на зидићима
пели се у крошњу ораха
јесу трештали народњаци из транзистора
и јесте се пуцало на свадбама
после се пуцало у месо
носиле беле кошуље кратких рукава
и панталоне на ивицу
роба за широке народне масе

после је горело небо
и горели су људи
и горео је разум
пламеном неугасивим

тада смо јурцали за лоптом
по прабини јер смо траву угазили
снажним ногама
и били смо знојави
на крају дана уморни
и срећни

ноћ је падала тихо и лепо
небо је сијало
еонским трајањем
недокучивом даљином
међусобним погледима
нас и звезда